

Wędrowka przez Biblię

Kwartalnik wydawany przez
„Impuls” TWR Polska

nr **27** od **1.10.2007**
do **31.03.2008**

Od początku

Znów rozpoczniemy wędrowkę przez Biblię od pierwszej strony. Będziemy studiować Księgę Rodzaju, a potem Ewangelię Mateusza, początek Nowego Testamentu. Przedtem, w ciągu kilku tygodni, wsłuchamy się w wezwania ostatnich proroków Starego Przymierza.

I tak powinno być przez całe nasze życie. Słowo Boże winniśmy poznawać i przyjmować w całości, od „a” do „zet”. Biblia jest dla nas podręcznikiem życia. Powinniśmy czerpać z niego regularnie, stale.

A kiedy nadchodzą święta, powinny być przeżywaniem Bożej obecności. Nasłuchiowaniem głosu Pana, który już raz stapał po ziemi, a jego drugie przyjście jest bliskie.

Życzymy wam błogosławionych Świąt Bożego Narodzenia. Niech Ono narodzi się i żyje w sercu każdego z nas. Boże Słowo, ucieleśnione w Jezusie Chrystusie. Może nas zbawić, przemienić, wprowadzić w wieczne świętowanie u boku Boga Ojca.

Redakcja „Impuls” TWR Polska

Księga Malachiasza

Malachiasza można by porównać do aktora, który jako ostatni występuje na deskach teatru. Wypowiada końcowe słowa i potem scenę zasłania kurtyna. Malachiasz wystąpił jednak nie w teatrze, a na scenie życia. Odegrał ważną rolę w zbawczych planach Boga. To ostatni z długiego łańcucha proroków Starego Testamentu, którzy na przestrzeni wieków zapowiadali nadejście Mesjasza. Tysiąc lat przed Chrystusem prorokował wielki psalmista, poeta i król, Dawid. Potem działali Eliasz i Elizeusz. Siedemset lat przed Chrystusem wołał „książę proroków”, Izajasz, potem Jeremiasz, Ezechiel, Daniel... Im bliżej przyjscia Mesjasza, tym więcej Bóg wysyłał proroków, by ogłaszali, że czas jest bliski. Jako ostani posłany został Malachiasz. Jego głos zakończył prorocze wołanie. Potem zapadła cisza na okres ponad czterystu lat. Aż do przyjscia Jana Chrzciciela, który rozpoczął swe poselstwo słowami: „Upamiętajcie się, albowiem przybliżyło się Królestwo Niebios” (Mat. 3, 2). A potem, wskazując na Jezusa, zawołał: „Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata” (Jan 1, 29). Malachiasz zapowiedział, że przyjscie Mesjasza poprzedzi misja Jana Chrzciciela. Końcowe słowa Malachiasza były następujące: „Oto Ja pošlę wam proroka Eliasza przed nadejściem dnia Pańskiego...” (Mal. 3, 23). „Eliasz” to symboliczne imię dane prekursorowi Mesjasza, Janowi, który nadszedł „w duchu i mocy Eliaszowej” (Łuk. 1, 17).

Autor

Malachiasz to bardzo ciekawa postać, choć nie wiemy o tym roku zbyt wiele. Jest nam znany jedynie ze swej księgi, nie wiemy nic o jego rodzinie ani zawodzie. Dzięki wiadomościom które podaje on

---

sam możemy ustalić w przybliżeniu czas, w którym żył i działał. Z wypowiedzi proroka wynika, że istniała już wtedy świątynia, w której składano regularne ofiary (1, 10; 2, 11) oraz że władzę w Jerozolimie sprawował nie król, lecz namiestnik (1, 8). To wskazuje na okres po powrocie z niewoli babilońskiej, późniejszy jednak niż lata działania Aggeusza i Zachariasza. Dowiadujemy się też z Księgi Malachiasza, że prorok występował przeciwko małżeństwom mieszanym i rozwodom, którym kres położyła reforma przeprowadzona przez Ezdrasza i Nehemiasza w latach 458 - 445 pne. Dlatego większość uczonych szacuje, że działalność Malachiasza przypadała na okres pomiędzy 480 a 460 rokiem przed Chrystusem.

Imię Malachiasz znaczy „posłaniec Jahwe”. W przeszłości zastanawiano się, czy jest to imię własne, czy chodzi po prostu o ogólne określenie proroka jako posła, wysłannika Bożego. Wtedy księgę trzeba by uznać za anonimową, napisaną przez nieznanego nam z imienia autora. Za taką interpretacją opowiedzieli się niektórzy spośród Ojców Kościoła (Augustyn, Jan Chryzostom, Cyryl Aleksandryjski). Z drugiej strony, część dawnych uczonych sugerowała, że autorem księgi mógł być nie człowiek, lecz anioł. Wszak „Bożym posłańcem” może być zarówno człowiek, jak i anioł. Jednak najbardziej prawdopodobne jest po prostu to, że Malachiasz (hebr. Maleakjah) to imię własne ostatniego z dwunastu „proroków mniejszych”.

Nie jest najbardziej istotne to, kim jest poseł, ważne jest jego poselstwo, dlatego zapewne tak mało dowiadujemy się o Malachiaszu. Wyobraźmy sobie, że dociera do nas posłaniec z ważną wiadomością. Nie będziemy go wypytywać o imię, powiązania rodzinne, genealogię, lecz zainteresujemy się treścią wiadomości i tym, od kogo ona pochodzi, kto nam ją przesyła. Podobnie było w przypadku proroka, ostatniego z szeregu „Bożych posłańców” okresu Starego Testamentu. Najważniejsze jest to, z jaką wiadomością przybył i to, że posłał go sam żywy Bóg.

Poselstwo

Interesujące jest to, że Malachiasz, „Boży posłaniec”, sam trzykrotnie wspomina o Bożych posłach.

- 1) Najpierw pisze o Lewim, ojcu kapłanów i lewitów. Mojżesz i Aaron pochodzili z rodu Lewiego. Wszyscy usługujący w świątyni pochodzili z plemienia Lewiego, wybranego do służby Bożej. Malachiasz woła: „Wargi kapłana bowiem powinny strzec wiedzy, a wtedy pouczenia będą szukali u niego, bo jest on wysłannikiem Pana Zastępów” (2, 7). Obowiązkiem kapłanów i lewitów było nie tylko wypełnianie rytuałów świątynnych, ale także pouczanie ludu o Prawie Bożym. Byli oni wysłannikami Pana Zastępów, pełnili funkcje podobne do zadań aniołów, Bożych posłańców.
- 2) Po drugie - Malachiasz zapowiada misję Jana Chrzciciela, jako Bożego posłańca poprzedzającego Mesjasza. Prorok woła w imieniu Pana (3, 1): „Oto Ja wyślę anioła mego, aby przygotował drogę przede mną...”. Boży posłaniec, czy to człowiek (jak Jan Chrzciciel), czy anioł (jak np. Gabriel) mają podobne zadanie do wypełnienia: wskazanie na Boga i na Jego dzieła, przekazanie Bożej woli, Bożych wyroków, Bożego Słowa.
- 3) I w końcu Malachiasz zapowiada nadejście szczególnego, wyjątkowego posłańca, Mesjasza, Pana. Woła: „...Potem nagle przybędzie do swej świątyni Pan, którego wy oczekujecie i Anioł Przymierza, którego pragniecie...” (3, 1). „Anioł Przymierza” to Mesjasz, przychodzący na sąd Boży. Nie ma wątpliwości, że tym wyjątkowym posłańcem będzie Chrystus, Syn Boży, Zbawiciel, ale też i Sędzia dla tych, którzy nie odpowiedzieli na wołanie wszystkich poprzednich posłańców, nie zareagowali na wezwanie do upamiętania się i pozostali w grzechu, ignorując słowa proroków, z których, jako ostatni, przyszedł Malachiasz. Potem

---

Bóg posłał już Jana Chrzciciela, a tuż za Nim Jezusa Chrystusa, Zbawiciela i Pana. To wszystko zapowiedział prorok o imieniu „Maleakjah” = „poseł Jahwe”, ostatni w długim łańcuchu Bożych posłańców Starego Testamentu.

Obok zapowiedzi nadejścia poprzednika Mesjasza oraz samego Chrystusa, najważniejszą przepowiednią Malachiasza jest zapowiedź ustania ofiar ST i nastanie nowej ofiary czystej: „Niechby ktoś spośród was raczej zamknął drzwi świątyni, byście nie zapalali świec na ołtarzu moim nadaremnie. Nie mam Ja upodobania do was, mówi Pan Zastępów, ani Mi nie jest miła ofiara z waszej ręki. Albowiem od wschodu słońca aż do jego zachodu wielkie będzie imię moje między narodami, a na każdym miejscu dar kadzielny będzie składany imieniu memu i ofiara czysta, bowiem wielkie będzie imię moje między narodami”(1, 10 - 11). Ofiara, o której tu mowa, to doskonała ofiara złożona przez Jezusa Chrystusa na krzyżu Golgoty, ofiara, która ma moc dokonać oczyszczenia serc ludzi wierzących spośród wszystkich narodów. Wszędzie, gdzie na obliczu ziemi ludzie uwierzą, zaufają Jezusowi, nastąpi cud oczyszczenia z grzechu i imię Pańskie będzie uwielbione, wywyższone pomiędzy narodami.

Malachiasz wielokrotnie wzywa wszystkich grzeszników do pokuty, piętnuje wykroczenia kapłanów (1, 6 - 2, 9) i całego ludu, obnaża nieprawidłowości życia rodzinnego, piętnuje grzechy małżeńskie (2, 10 - 16), wskazuje konieczność gruntownej odnowy moralnej, konieczność zaufania Bogu, wiary w Jego sprawiedliwość (2, 17 - 3, 5) i potrzebę sumiennego, rzetelnego wypełniania swoich zobowiązań względem Pana (3, 6 - 12). Prorok zwalcza panoszące się w narodzie występki i wskazuje dwie ich główne przyczyny: brak czci należnej Bogu, czyli brak prawdziwej pobożności (1, 6 - 10) oraz niedocenia nie istoty i znaczenia Przymierza z Bogiem, łączności, więzi z Panem (2, 4 - 10). Możemy powiedzieć, że to dwa grzechy główne także naszego współczesnego, polskiego społeczeństwa.

Przewodnik Biblijny

Postawmy na początku pytanie: Czy Biblia j e s t ważną księgą? Możemy bez wahania odpowiedzieć twierdząco: „tak”. Księga, która na przestrzeni tysięcy lat znajduje się w centrum zainteresowania setek milionów ludzi, księga, która wywiera wpływ na życie tak wielu osób niezależnie od czasu historycznego i miejsca na ziemi, z pewnością jest w a ż n a, nikt nie może jej ignorować. I rzeczywiście: nie ma innej księgi, którą kochano by tak bardzo, a z drugiej strony, którą by atakowano tak zaciekle, o którą toczono by wielkie boje, nie tylko na słowa.

Biblia jest księgą, która wywarła i wywiera wpływ na wiele wybitnych postaci ze świata nauki, kultury, polityki, księgą, która wywiera wpływ na całe rzesze ludzi, na życie całych społeczeństw, narodów.

Znany pisarz brytyjski, Walter Scott, leżąc na łożu śmierci poprosił swego przyjaciela, by przeczytał mu fragment książki. Przyjaciel pisarza, spoglądając na półki zapelnione książkami wielu wybitnych autorów, zapytał: „Z jakiej książki mam czytać?” Wtedy Walter Scott odpowiedział: „Niepotrzebnie pytasz, przecież jest tylko jedna książka; przynieś Biblię”. Tak, jest tylko jedna książka dla człowieka, który umiera. Jest to też jedyna książka dla człowieka, który żyje! Jedyna księga, która przynosi odpowiedzi na wszystkie pytania, pojawiające się w trakcie naszego życia, a także w chwili, gdy stoimy w obliczu końca ziemskiej egzystencji i pytamy: co dalej? Jest to jedyna księga, która udziela nam odpowiedzi na dzisiaj, na każdą okoliczność życia, a także na jutro, gdy myślimy o przyszłości, tej bliższej i tej dalekiej, wiecznej.

Wybitny prezydent Stanów Zjednoczonych, Thomas Jefferson, wypowiedział się na temat Biblii następująco: „Zawsze podkreślałem

---

i zawsze będę to powtarzał, że wytrwałe studiowanie Biblii przynosi bezcenne efekty: więcej jest dobrych obywateli, więcej dobrych mężów i ojców”. Jest to wypowiedź, nad którą dzisiaj, w dobie rosnącej liczby rozwodów, niechcianych dzieci i w ogóle kryzysu rodziny, warto się zastanowić.

Daniel Webster powiedział: „Jeśli jest cokolwiek godnego polecenia w moim sposobie myślenia, jest to zasługa moich kochanych rodziców, którzy od początku zaszczytali w moim umyśle miłość do słów Pisma Świętego”.

Możemy postawić tu sobie ważne pytanie: „W jaki sposób my wychowujemy nasze dzieci? Kim będą one w przyszłości? Czy będzie cechować je pokora i głębia myśli dana Danielowi Websterowi? Zacytujmy jeszcze jedną jego wypowiedź. Stwierdził on: „Przeczytałem Biblię wiele razy. Obecnie mam zwyczaj, by w ciągu roku przeczytać ją w całości kolejny raz. Jest to księga, która nieustannie inspiruje mnie w kwestiach dotyczących życia świeckiego, jak i w kwestiach duchowych. Współczuję ludziom, którzy nie znajdują w Biblii inspiracji do głębokich przemyśleń i do prowadzenia życia według właściwych, prawych zasad, wynikających z jej nauki”.

Spróbujmy teraz sprecyzować, na czym polega wyjątkowość, unikalność Biblii.

Po pierwsze - gdy mówimy o książce, myślimy o jej autorze. W przypadku Biblii mamy do czynienia z niezwykłym, podwójnym autorstwem. Autorem Biblii jest sam żywy Bóg, a jednocześnie jest ona dziełem człowieka. Z inspiracji Boga kilkudziesięciu autorów, na przestrzeni około tysiąca pięciuset lat, stało się współtwórcami unikalnej, niepowtarzalnej księgi. Autorzy ci, poza kilku wyjątkami, nie znali siebie nawzajem, nie mieli możliwości kontaktu, wymiany myśli, a jednak Księga, która powstała w ten sposób, stanowi

---

zdumiewająco spójną całość, zawiera wspaniały Boży plan - plan zbawienia człowieka. Biblia ukazuje nam całą prawdę o niezawodnej drodze zbawienia, którą może iść każdy z nas. Jest objawieniem woli Bożej, objawieniem Bożej prawdy.

Możemy mówić o dwóch wcieleniach Słowa Bożego: o wcieleniu w ludzką mowę i w ludzkie ciało. Syn Boży, Jezus Chrystus, upodobnił się do ludzi we wszystkim, z wyjątkiem grzechu. Tak samo pisane Słowo Boże jest pod każdym względem podobne do ludzkiej mowy, prócz tego, że nie może zawierać żadnego błędu. Jezus jest nie tylko podobny do ludzi; jest prawdziwie człowiekiem i prawdziwie Bogiem. Podobnie Pismo Święte jest nie tylko podobne do ludzkiej mowy, jest ludzką mową w najpełniejszym sensie, pozostając cały czas Słowem Bożym.

Biblia jest spisaniem objawieniem Boga. Zawiera wszystko, co powinniśmy wiedzieć, byśmy mogli być zbawieni i by Bóg został uwielbiony.

Na czym polega Boże natchnienie Biblii? Natchnienie, to Boże prowadzenie i wspomaganie autorów Pisma Świętego, w bezbłędnym spisywaniu tego, co Bóg im objawił. Autorzy ci używali swego własnego stylu, lecz byli w taki sposób prowadzeni przez Ducha Świętego, że w żadnym ze słów oryginalnego zapisu nie ma nawet najmniejszego błędu. Na słowach Biblii można całkowicie polegać. Jezus Chrystus powiedział, jak czytamy w Ewangelii Jana: „Ojczy, słowo Twoje jest prawdą” (17, 17).

Objawienie Boże dociera do człowieka przez Biblię. Nasze poznanie Boga jest możliwe dzięki temu, że zniżył się On do poziomu człowieka, by porozumieć się z nami. Jak dorosły człowiek rozmawiający z małym dzieckiem, tak Bóg dostosował swój język i sposób wyrażania się do naszych możliwości. Jan Kalwin powiedział, że przemawiając do nas „Bóg w pewnym sensie spełni, jak piastunka, rozmawiająca z dzieckiem”.

Bóg jest Osobą i jest w stanie porozumiewać się ze stworzonymi przez siebie istotami na ich poziomie, tzn. przy pomocy języka. W Biblii czytamy: „Czy ten, kto stworzył usta, nie umie mówić?” (P. 94,4)

Boże objawienie dzieli się na dwie zasadnicze części: objawienie ogólne, głównie w naturze i w sumieniu człowieka oraz objawienie szczegółowe w Jezusie Chrystusie i w Biblii. Chrystus - Słowo Wcielone jest poznawany przez spisane Słowo Boże - Biblię. Poznanie Chrystusa jest oczywiście czymś o wiele bogatszym, niż sama znajomość biblijnej nauki o Nim. Chrystus, którego znamy dzięki osobistemu doświadczeniu to ten sam Chrystus, o którym składa świadectwo Biblia. Nie ma żadnego innego Chrystusa. Z drugiej strony Słowo pisane nie może być oddzielone od Słowa Wcielonego. Nie można właściwie interpretować Biblii inaczej jak tylko z perspektywy żywej wiary w Chrystusa, który jest punktem centralnym, apogeum całego objawienia biblijnego.

Dzięki cudowi Bożej łaski Jego objawienie się w Chrystusie i w Biblii ma charakter zbawczy. Bóg nie tylko informuje nas, ale też zbawia, nie tylko naucza nas, ale również przekształca. Bóg objawia nam nie tylko siebie, ale też swój zbawczy plan. W centrum tego planu jest krzyż, na którym Chrystus umarł za nasze grzechy. Uczynił to, by otworzyć nam drogę do poznania Boga, byśmy mogli powrócić do bliskiej, intymnej więzi z żywym Panem, naszym Stwórcą i Zbawicielem.

Pracę naszą można wspierać modlitwą
oraz finansowo poprzez wpłaty na nasze konto:

PKO BP IV Oddział Wrocław
Nr r-ku: 05 1020 5242 0000 2702 0020 4313

I Księga Mojżeszowa

- Księga Rodzaju - Genesis -

Księga Rodzaju (Genesis) jest jedną z dwóch kluczowych ksiąg biblijnych. Otwiera Stary Testament, podobnie jak Ewangelia Mateusza otwiera Nowy Testament. Te dwie księgi biblijne mają fundamentalne znaczenie dla zrozumienia treści całego Pisma Świętego.

Księga Rodzaju jest pierwszą księgą Pięcioksięgu Mojżeszowego, który stanowi pierwszą część Starego Testamentu. Biblia hebrajska nazywa tę część Torą, czyli Prawem (Pouczeniem, Wskazówką). Popularna jest też, wywodząca się z tradycji grecko - łacińskiej, inna nazwa Pięcioksięgu Mojżeszowego - Pentateuch. Słowo „pentateuchus” znaczy dosłownie „w pięciu pojemnikach”. Jest to nawiązanie do faktu, że poszczególne księgi Tory zapisywane były na zwojach z papirusu i skóry, i przechowywane w osobnych (pięciu) pojemnikach. W skład Pięcioksięgu Mojżeszowego wchodzi: Genesis - Księga Rodzaju, Exodus - Księga Wyjścia, Leviticus - Księga Kapłańska, Numeri - Księga Liczb i Deuteronomium - Księga Powtórzonego Prawa.

Nazwa Księgi Rodzaju wywodzi się z greckiego słowa „Genesis”, które oddaje najbardziej charakterystyczne wyrażenie hebrajskie tej księgi, „toledot”, co znaczy „rodowód”, „początki”, „dzieje”. W Biblii hebrajskiej nazwa pierwszej księgi, to po prostu pierwsze jej słowa: „bereszit” - „na początku”.

Księga Rodzaju zwana jest i dzisiaj „księgą początków”. Rzeczywiście, w księdze tej mowa jest o początku świata, ludzkości, o początkach wielu zjawisk, rzeczy, procesów. Rozpoczęte tu wątki kontynuowane są i rozwijane w kolejnych księgach Starego i Nowego Testamentu. Genesis mówi o procesie stworzenia, o człowieku (mężczyźnie i kobiecie), o grzechu, upadku, o małżeństwie, rodzinie, pracy,

---

cywilizacji, kulturze, o ofierze, morderstwie, o rasach, językach, miastach, o odkupieniu i o wielu innych ważnych tematach. Po raz pierwszy jest o nich mowa właśnie w Księdze Rodzaju, „księdze początków”.

Genesis nazywana jest też „księgą zyciorysów”. Zawiera biografie wielu interesujących postaci, takich jak Adam i Ewa, Noe, Abraham, Izaak, Jakub i Józef.

Księga Rodzaju mówi o zawarciu przez Boga przymierza z człowiekiem, opowiada o tym, jak Bóg przemawiał do patriarchów, a w szczególności do Abrahama. Ukazuje dzieje potomków Abrahama, podkreślając okazaną im Bożą troskę, Boże błogosławieństwo.

Historia ludzkości, której początek zapisany jest w Księdze Rodzaju, staje się od razu historią zbawienia, gdyż człowiek przedstawiony jest tu jako istota upadła i grzeszna, potrzebująca zbawczej inicjatywy Boga. Genesis zawiera więc jednocześnie początek historii zbawienia, historii, która biegnie poprzez całą Biblię.

Podział Księgi

Genesis jest bardzo obszerną księgą. Można ją dzielić na różne sposoby. Najbardziej popularny i ogólny podział, to podział na dwie części. Pierwsza - obejmująca początkowych jedenaście rozdziałów, ukazuje przedział czasu od stworzenia świata do Abrahama, druga - składająca się z pozosatałych rozdziałów (12 - 50), mówi o dziejach od Abrahama do Józefa.

Pierwsza część, prehistoryczna, ukazuje obraz stworzenia świata i pojawienie się człowieka, opisuje kolejne etapy dziejów ludzkości (stworzenie, raj, upadek, potop, pomieszanie języków).

Druga część, historyczna, opisuje dzieje patriarchów: Abrahama, ojca wiary, Izaaka, syna obietnicy, Jakuba, wybranego przez Boga - by dać początek dwunastu pokoleniom Izraela oraz Józefa, jednego z dwunastu synów Jakuba, tego, dzięki któremu ocalał cały ród protoplastów Izraela.

Chociaż pierwsza część zawiera tylko jedenaście rozdziałów, obejmuje bardzo długi przedział czasu, bo opisuje stworzenie świata i całą prehistorię. Natomiast druga część, znacznie dłuższa, zawierająca trzydzieści dziewięć rozdziałów, obejmuje tylko kilkaset lat.

Występuje tu podobne zjawisko, jak w zapisie Ewangelii. W relacji czterech ewangelii tylko cztery rozdziały poświęcone są opisowi pierwszych trzydziestu lat życia Jezusa. Natomiast osiemdziesiąt pięć rozdziałów poświęconych jest opisowi ostatnich trzech lat działalności Jezusa, a dwadzieścia siedem rozdziałów mówi o ostatnich ośmiu dniach Jego życia!

Duch Święty, rzeczywisty Autor Biblii, nie kieruje się bowiem miarą czasu, lecz akcentuje i podkreśla to, co w dziejach świata, w dziejach ludzkości, a jednocześnie w historii zbawienia najważniejsze, najistotniejsze.

Bardziej szczegółowy podział Księgi Rodzaju przedstawia się następująco:

<u>A. Stworzenie i upadek człowieka</u>	rozdziały 1 - 11
I. Stworzenie świata, stworzenie człowieka	r. 1 i 2
Sześć Dni stworzenia	
Siódmy Dzień odpoczynku	
II. Upadek człowieka	r. 3 i 4
Korzenie grzechu - pycha, nieposłuszeństwo	
Owoce grzechu - upadła natura, oddzielenie od Boga	
III. Potop	5 - 9
Rodowód potomków Adama	r. 5
Zepsucie moralne ludzkości	r. 6
Dzieje Noego, budowa arki	r. 6
Sąd potopu	r. 7
Przymierze Boga z Noem	r. 8

Nowy początek - Noe błogosławi Sema	r. 9
IV. Wieża Babel	10 - 11
Rodowód potomków Noego	r. 10
Pomieszanie języków	r. 11
<u>B. Przygotowanie nadejścia Odkupiciela</u>	12 - 50
I. Abraham - ojciec wiary	12 - 23
Powołanie Abrama, Abram w Kanaanie i w Egipcie	r. 12
Rozstanie Abrama z Lotem	r. 13
Abram pobłogosławiony przez Melchisedeka	r. 14
Przymierze Boga z Abramem	
- zapowiedź liczne go potomstwa	r. 15
Niewiara Sary i Abrama, narodziny Ismaela	r. 16
Potwierdzenie obietnicy i przymierza, obrzezanie -	
- Abram otrzymuje imię Abraham	r. 17
Bóg w gościnie u Abrahama, zapowiedź narodzin Izaaka oraz zapowiedź zniszczenia Sodomy i Gomory	r. 18
Modlitwa wstawienna Abrahama	
- uratowanie Lota, Zniszczenie Sodomy i Gomory	r. 19
Błąd Abrahama - Sara i Abimelek	r. 20
Narodziny Izaaka, Oddalenie Ismaela	r. 21
Abraham z Izaakiem na wzgórzu Moria	
- próba wiary, potwierdzenie przymierza	r. 22
Śmierć i pogrzeb Sary	r. 23
II. Izaak - umiłowany syn obietnicy	24 - 26
Poszukiwanie żony dla Izaaka, Izaak poślubia Rebekeę	r. 24
Śmierć Abrahama, Rebeka rodzi Izaakowi bliźnięta	
Ezaw sprzedaje pierworództwo Jakubowi	r. 25
Bóg potwierdza przymierze z Izaakiem, potomkiem Abrahama	r. 26

III. Jakub - wybrany przez Boga, by dać początek Izraelowi	27 - 36
Jakub otrzymuje podstępnie błogosławieństwo Izaaka	r. 27
Bóg objawia się Jakubowi w Betel	r. 28
Jakub poślubia Leę i Rachełę	r. 29
Narodziny synów Jakuba	r. 30
Jakub opuszcza Labana, swojego wuja i teścia	r. 31
Walka Jakuba z aniołem, Jakub otrzymuje imię Izrael	r. 32
Spotkanie Jakuba z Ezawem	r. 33
Konflikt z Kananejczykami (Dina)	r. 34
Jakub wraca do Betel, Rachela rodzi Beniamina i umiera, zostaje pochowana pod Betlejem	r. 35
Potomkowie Ezawa - protoplaści narodu Edomitów	r. 36
IV. Józef - cierpienie i chwala	37 - 50
Rodzina Jakuba w Kanaanie, Józef sprzedany w niewolę przez braci	r. 37
Grzech Judy (Tamar)	r. 38
Józef niewolnikiem Potifara; Józef w więzieniu	r. 39
Józef tłumaczy sen piekarza i podczaszego z dworu faraona	r. 40
Wywyższenie Józefa, Józef zarządcą Egiptu	r. 41
Przybycie braci Józefa do Egiptu	r. 42
Józef ucztuje z braćmi, nie zdradzając swojej tożsamości	r. 43
Józef poddaje braci ostatniej próbie	r. 44
Józef daje się poznać braciom	r. 45
Rodzina Jakuba osiedla się w Egipcie	r. 46
Józef przedstawia Jakuba faraonowi	r. 47
Jakub błogosławi synów Józefa: Efraima i Manassesę	r. 48
Jakub błogosławi swoich synów - protoplastów 12 pokoleń izraelskich, Śmierć Jakuba	r. 49
Pogrzeb Jakuba w Kanaanie, Śmierć Józefa	r. 50

Z listów słuchaczy...

Jak co roku, jadę na wakacje w Bieszczady pod namiot. Jest to bardzo piękna miejscowość, bardzo dużo zieleni i rzeka.. Oczywiście, zabieram ze sobą radyjko, żebym w każdy poniedziałek mógł słuchać Waszej audycji. Bardzo się do nich przywiązałem. To dzięki nim zacząłem czytać Biblię. Czytanie razem z Wami to świetna sprawa.

Korespondent e-mailowy

Jestem tu pierwszy raz. Jesteście świetni. Wasz sposób przekazywania prawd Biblijnych bardzo mnie zainteresował. Czy istnieje możliwość otrzymania nagrań tych programów na płycie? Byłbym bardzo wdzięczny.

Gość portalu Internetowego TWR

Droga Redakcjo, chcę Wam bardzo serdecznie podziękować za Waszą pracę w głoszeniu Ewangelii. Złapałem w moim radiu program „Wędrowka przez Biblię” Audycja ta w prosty i zrozumiały sposób pomaga poznawać Boga i Jego Słowo. Szukam chrześcijańskiej społeczności, gdzie mógłbym rozwijać się duchowo. Chciałbym prosić o aktualne namiary i czas nadawania wszystkich Waszych audycji. Życzę wszystkim w Redakcji miłości i pokoju.

Słuchacz z północno-zachodniej Polski

Drodzy Bracia, chciałem powiadomić, że wysłuchałem nadawane prze Wasze Radio audycje na temat księgi „Pieśni nad Pieśniami.” Były to tak wspaniałe programy, że chciałbym ich jeszcze raz posłuchać, tym bardziej, że na krótkich falach odbiór jest często zakłócany. Czy mógłbym otrzymać nagrania tych audycji? Pełnicie bardzo cenną misję dawania ludziom Słowa Żywej Wiecznego. Niech Bóg doda Wam siły i wytrwałości. Niech Wam błogosławi.

Nowy słuchacz z południa Polski

Ewangelia Mateusza

Ewangelia Mateusza jest jedną z najważniejszych ksiąg Pisma Świętego. Spełnia w kanonie Nowego Testamentu podobną rolę, jak Księga Rodzaju w Starym Testamencie. Księgę Genesis i Ewangelię Mateusza można uznać za kluczowe księgi Biblii.

Tło historyczne

Żeby zrozumieć poselstwo Ewangelii Mateusza, trzeba zdać sobie sprawę, że kontynuuje ona opowieść niejako przerwana na okres kilkuset lat. Pomiędzy Starym a Nowym Testamentem występuje pauza, okres milczenia, obejmujący ok. 400 lat. Bóg przemawiał poprzez proroków Starego Testamentu, a potem, po czterystu latach przerwy, posłał anioła do żydowskiego kapłana o imieniu Zachariasz, by zapowiedzieć narodziny Jana Chrzciciela, tego, który miał poprzedzić nadchodzącego Mesjasza, Jezusa Chrystusa. Ostatnia księga ST, Księga Proroka Malachiasza, kończy się zapowiedzią Pana Zastępów: „Oto Ja pošlę wam proroka Eliasza przed nadejściem dnia Pańskiego...” Jest to zapowiedź misji Jana Chrzciciela, który przyjdzie „w duchu i mocy Eliaszowej”(Łuk. 1, 17), aby poprzedzić Mesjasza-Króla. Pomiędzy czasami w których żył prorok Malachiasz, a narodzinami Jezusa Chrystusa upłynęło ok. 400 lat.

Nie znaczy to, że w okresie dzielącym wydarzenia opisane przez Stary i Nowy Testament nic się nie działo. Nastąpiły wielkie przetasowania na scenie politycznej świata. Dokonały się wielkie przemiany ekonomiczne, społeczne i kulturowe. Wiele spośród tych nowych zjawisk znalazło swoje odzwierciedlenie w relacjach Nowego Testamentu.

Opowieść Starego Testamentu kończy się w tym czasie historycznym, kiedy dominującym mocarstwem było imperium Medo-Persów. Wielkie wpływy na politycznej scenie świata zachowywało nadal także państwo egipskie. W okresie międzytestamentalnym potęga zarówno Imperium Medo-Perskiego jak i Egiptu wyblakła, przeminęła. Centrum polityczne i militarne ówczesnego świata przesunęło się ze Wschodu na Zachód, z Azji do Europy. Potęgę orientalnych mocarstw Persji i Egiptu wyparła potęga Grecji i Rzymu.

Na okres międzytestamentalny przypadają wielkie podboje Aleksandra Macedońskiego. To on, wielki wódz Greków, doprowadził w IV w. p.n.e. do upadku potęgi imperium Medów i Persów. Wtedy to Grecja została światową potęgą. W 332 r. przed Chrystusem Aleksander Wielki zdobył Jerozolimę, ale oszczędził miasto, nie zburzył go. Pod koniec trzeciego stulecia przed Chrystusem do Jerozolimy wkroczył Antioch Wielki i Jerozolima, wraz z całą Judeą znalazła się pod panowaniem Syrii. W roku 166 p.n.e. wybuchło w Judei powstanie Machabeuszów. Naród izraelski chciał zrzucić z siebie jarzmo niewoli syryjskiej. Przywódcą powstania był Juda Machabeusz. Okres walk Machabeuszów był jednym z najbardziej krwawych, dramatycznych rozdziałów w historii narodu żydowskiego.

W 63 r. p.n.e. Jerozolima znalazła się pod panowaniem Rzymu. W 40 r. p.n.e. rzymski Senat ustanowił Heroda królem Judei. Rozpoczęły się rządy najbardziej nikczemnej dynastii w dziejach narodu żydowskiego. W roku 31 przed Chrystusem władcą Rzymu został Cezar August. W roku 19 p.n.e. w Jerozolimie rozpoczęto budowę świątyni Heroda. W czasie gdy narodził się Jezus, naród żydowski znajdował się pod rządami ciągle wzrastającej potęgi rzymskiego imperium.

Stan duchowy ówczesnego świata

Wielkie przemiany polityczne i kulturowe, jakie miały miejsce w okresie międzytestamentalnym, nie pozostały bez wpływu na du-

---

chowy stan narodu żydowskiego. Ponieważ przez wiele lat zburzona była świątynia jerozolimska, życie religijne Izraelitów zaczęło rozwijać się w synagogach. Stały się one głównymi ośrodkami dysput religijnych zarówno w Judei, jak i wszędzie tam, gdzie rozproszeni zostali Żydzi, a więc niemal we wszystkich krajach ówczesnego cywilizowanego świata. W tym czasie powstały stronnictwa żydowskie, o których nie ma wzmianek w Starym, a które występują w Nowym Testamencie: faryzeusze, saduceusze, uczeni w Piśmie, Herodianie.

Okres międzytestamentalny był także czasem ożywionej działalności literackiej. Powstało wtedy kilkanaście ksiąg apokryficznych, których nie uznano jednak za natchnione i nie weszły one do kanonu Pisma Świętego. Najważniejszym wydarzeniem literackim tego okresu było natomiast przetłumaczenie Starego Testamentu na język grecki. Dzieła tego dokonali żydowscy uczeni zebrani w Alexandrii, w Egipcie, w okresie pomiędzy 285 a 247 rokiem przed Chrystusem. Tłumaczami byli przedstawiciele wszystkich dwunastu plemion Izraela, po sześciu z każdego plemienia, stąd nazwano ów grecki przekład ST „Septuagintą”, co nawiązuje do liczby siedemdziesięciu (dokładnie 72) tłumaczy. Do tekstu Septuaginty, a więc greckiego przekładu Starego Testamentu odwoływał się później m.in. apostoł Paweł.

Podsumowując wydarzenia czterech stuleci dzielących Stary i Nowy Testament możemy stwierdzić, iż pomimo że był to okres w którym Bóg nie objawiał nowych prawd, nie przekazywał nowych prorocत्व, to jednak lata te nie były czasem zastoju; był to okres przygotowania ludzkości na przyjęcie Dobrej Nowiny o Zbawicielu świata, Jezusie Chrystusie. Bóg, kierując historią, przygotował świat na przyjście swego Syna. Stwórca doprowadził historię do punktu, w którym wytworzyły się najlepsze warunki do przekazania ludzkości Dobrej Nowiny o Zbawicielu.

Po pierwsze - powszechna w tamtym czasie znajomość języka greckiego sprawiła, że teksty Starego a potem Nowego Testamentu mogły być czytane w całym ówczesnym cywilizowanym świecie.

Po drugie - dzięki rozbudowanej sieci dróg, dzięki sprawnemu systemowi komunikacyjnemu utworzonemu przez Rzymian, wieść o Chrystusie mogła rozprzestrzeniać się szybko na cały obszar potężnego Rzymskiego Imperium.

Po trzecie - wszystko to, co działo się wśród Żydów, ich poselstwo o jedynym żywym Bogu i wyczekiwanie nadejścia obiecane go Mesjasza, stwarzało atmosferę powszechnego oczekiwania, nasłuchiwania głosu Boga. I Bóg, trzymając w swoim ręku wodze historii, wykorzystał i użył to, co było w osiągnięciach ludzkości najlepsze i w odpowiednim momencie wypowiedział Słowo, które stało się ciałem, co odwróciło bieg historii i rozpoczęło proces przemiany świata, proces powrotu człowieka do Boga.

Autor księgi

Bóg, w sposób ponadnaturalny, wybrał ludzi, których zadaniem było opisanie przyjścia Jezusa Chrystusa na ziemię. Powołał ewangelistę Mateusza, by oznajmił Żydom, że Jezus jest oczekiwanym przez nich Mesjaszem, Królem i Zbawicielem. Powołał ewangelistę Marka, by uświadomił Rzymianom, że Chrystus jest najwierniejszym Sługą niebiańskiego Ojca, a jednocześnie najwyższym Władcą, Panem świata. I powołał Łukasza, by uczonym Grekom, a wraz z nimi wszystkim uważającym się za mądrych ludziom na obliczu ziemi i na przestrzeni wieków oznajmić, że Jezus jest prawdziwym Synem Człowieczym i Synem Bożym.

Mateusz, jak podaje Papiasz, jeden z najwcześniejszych ojców Kościoła, „zebrał wypowiedzi Pana Jezusa w języku hebrajskim”. Mateusz był jednym z uczniów Jezusa, a jako były urzędnik posiadał umiejętność utrwalania myśli przy pomocy pisma. Był więc Mateusz pierwszym człowiekiem, który spisał nauczanie Jezusa. Jemu zawdzięczamy np. tekst „Kazania na górze”.

Choć za najwcześniejszą spośród trzech tzw. „synoptycznych”

---

ewangelii (wg Mateusza, Marka i Łukasza) uważa się Ewangelię Marka, jednak zapis słów Jezusa Chrystusa pochodzi od Mateusza.

Mówiąc o autorstwie pierwszej Ewangelii trzeba wspomnieć o tzw. „fakcie synoptycznym”. Określenie to pochodzi od greckiego wyrazu „synopsis”, co znaczy: „patrzeć jednocześnie, obejmować jednym rzutem oka”. Trzy pierwsze Ewangelie wykazują bardzo wiele uderzających podobieństw. Zjawisko to świadczy o tym, że z tekstu najwcześniej spisanej Ewangelii Marka korzystali autorzy dwóch pozostałych Ewangelii synoptycznych. Drugim źródłem był zbiór mów Jezusa, zredagowany przez Mateusza. Korzystał z niego Łukasz, co tłumaczy fakt, że najbardziej zbliżone do siebie są relacje Ewangelii Mateusza i Łukasza.

Mówiąc ogólnie, Markowi zawdzięczamy naszą wiedzę o zdarzeniach z życia Jezusa, a Mateuszowi znajomość treści nauczania Pana. Ewangelia Mateusza najprawdopodobniej została pierwotnie spisana w języku aramejskim, lecz oryginał ten zaginął. Tekst znany nam dzisiaj zredagował nieco później w języku greckim nieznanym nam autor, który korzystał zarówno z tekstu spisanego przez Mateusza, jak i Marka.

Przesłanie księgi

Relacje trzech tzw. synoptycznych Ewangelii są podobne, choć w każdej z nich występują pewne myśli przewodnie. Ewangelia Mateusza adresowana jest głównie do Żydów. Została napisana po to, by przekonać Żydów, że Jezus Chrystus to oczekiwany przez nich Mesjasz. Ewangelia Mateusza ukazuje, jak w osobie, czynach i nauce Jezusa urzeczywistniły się mesjańskie proroctwa Starego Testamentu. Ewangelista podkreśla wielokrotnie: „To wszystko się stało, aby się spełniło Słowo Pańskie, wypowiedziane przez proroka.” To stwierdzenie pojawia się w Ewangelii Mateusza szesnaście razy. Tak więc głównym celem pierwszej Ewan-

---

geli jest wykazanie, że prorocтва starotestamentowe wypełniają się w Jezusie. Miało to skłonić Żydów do uznania Jezusa za Mesjasza - Króla.

Mimo, że Ewangelia Mateusza spisana była głównie z myślą o Żydach, jest w niej wiele bezcennych wypowiedzi na temat Kościoła. Pierwsza Ewangelia jako jedyna z Ewangelii synoptycznych używa słowa „kościół”. Zapisane są tu słowa Jezusa, skierowane do Piotra: „Ty jesteś Piotr, i na tej opoce zbuduję Kościół mój”.

Ważną cechą Ewangelii Mateusza jest także to, że dominuje w niej myśl o Jezusie jako Królu. Pierwsza Ewangelia ukazuje nam królewski majestat Pana. Tytuł „Syn Dawida” identyfikujący Mesjasza - Króla powtarza się u Mateusza częściej niż w innych Ewangeliach. Mateusz wielokrotnie pisze o Królestwie, Królestwie Bożym, Królestwie Niebios. Wyrażenie „Królestwo Niebios” pojawia się w pierwszej Ewangelii trzydzieści dwa razy. Samo słowo „królestwo” występuje tu aż pięćdziesięciokrotnie.

Królestwo Niebios to wielki temat Ewangelii Mateusza. Tym, który ustanowi owo Królestwo, jest Pan Jezus Chrystus, Mesjasz - Król - Zbawiciel. Do niego należy Królestwo i moc i chwała.

Treść księgi

Mateusz sporządził pierwszy zbiór pouczeń Jezusa. Zebrał to wszystko, co wiedział o nauczaniu Pana i usystematyzował Jego nauki tematycznie. Możemy w Ewangelii Mateusza wyodrębnić pięć głównych sekcji nauczania Pana Jezusa. Wszystkie one dotyczą spraw Bożego Królestwa:

1) Prawo Królestwa - Kazanie na Górze	r. 5 - 7
2) Obowiązki przełożonych w Królestwie	r. 10
3) Podobieństwa ukazujące istotę Królestwa	r. 13
4) Wielkość i przebaczenie w Królestwie	r. 18
5) Przyjście Władcy Królestwa	r. 24 - 25

Całą Ewangelię Mateusza można podzielić w zwięzły, przejrzysty sposób na sześć zasadniczych części, z których każda ukazuje nam Jezusa jako Króla:

1) Postać (Osoba) Króla	r. 1 - 2
2) Przygotowania Króla do wystąpienia	r. 3 - 4
3) Działalność nauczająca Króla	r. 5 - 9
4) Dalsze słowa i czyny Króla, wizja Królestwa	r. 10 - 16
5) Zbawcze dzieło Króla	r. 17 - 27
6) Moc Króla	r. 28

Z listów słuchaczy...

Szanowni Państwo w Redakcji TWR Polska, Dzięki Waszym audycjom, których słucham od kilku lat mogę pogłębiać swoją wiarę, która tu, w świecie zachodnim zanika. Nam, rodakom bardzo potrzeba duchowego ożywienia. Dziękuję Wam. Jesteście wspaniali! W dzisiejszych trudnych czasach, kiedy dominuje konsumpcja i przemoc, mówienie o wierze w Jezusa Chrystusa, tłumaczenie Jego nauki i prowadzenie do nawrócenia jest bardzo potrzebne. Tych przepięknych pieśni, które nadajecie, mógłbym słuchać całymi dniami. Czy mógłbym otrzymać płytkę?

Sluchacz z Niemiec

Treść audycji jest ciekawa, prowadzi do wiary w Jezusa i do życia według Jego nauki. Ten kierunek rozgłośni ewangelicznej powinien być kontynuowany. Uważam, że umiecie dobrze poruszać się po terenie różnych grup chrześcijańskich i zachować równowagę w treści nadawanych programów. Trzymajcie tak dalej. Muzyka i pieśni powinny być bardziej stonowane, uspakajające duszę.

Wypowiedź z ankiety TWR

Języki, w których nadawana jest „Wędrownka przez Biblię”:

angielski, arabski, bengalski, berbejski, burmański, cebuano, CheChewa, chorwacki, czeski, czua, duński, farski, francuski, gujarati, hebrajski, hinduski, hiszpański, indonezyjski, japoński, kanadyjski, kantonezyjski, koreański, kurdyjski, malezyjski, mandaryński, marathi, navaho, nepalski, norweski, ormiański, oryjski, polski, portugalski, quichua, rosyjski, serbski, suachili, szwedzki, tai, tamilski, telugu, turecki, ukraiński, węgierski, włoski, zulu.

**Kochani Słuchacze TWR,
czekamy na Wasze listy!**

**Jak odbieracie nasze audycje?
Co one wnoszą do Waszego
życia?**

W miarę możliwości postaramy się odpowiedzieć na każdy list i kontynuować nawiązaną w ten sposób relację.

Na życzenie wysyłamy bezpłatnie Nowy Testament, literaturę chrześcijańską oraz kasyety z nagraniami.

Prosimy o dołączenie następujących informacji o sobie:

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez Stowarzyszenie Chrześcijańskie „Impuls” Trans World Radio Polska w celach związanych z korespondencją.

Imię i nazwisko: ..... Numer telefonu: .....

Kod pocztowy: ..... Miasto: ..... Adres: .....

Kraj:

(Wypełnij, wycinaj i prześlij na nasz adres: TWR - Impuls Polska, Ul. Kłodnicka 2, 54-217 Wrocław, Polska)

Z listów słuchaczy...

Po pierwsze, przepraszam, że nigdy nie podziękowałam za otrzymane egzemplarze Wędrowki przez Biblię. Jestem ogromnie wdzięczna. Waszych audycji słucham codziennie. Bardzo cenię sobie nauczanie Pana Cieślara. Słucham też audycji porannych i wiele z nich korzystam. Wasze programy bardzo mi pomagają w naśladowaniu Jezusa. Poznaję dużo prawd Bożych i mogę wzrastać w wierze.

Niech Bóg wynagrodzi Wam wszystkim w TWR, którzy trudzicie się głoszeniem Dobrej Nowiny przez radio. Wiele pieśni, które towarzyszą audycjom stały mi się bardzo drogie. Czy mogłabym otrzymać nagrania ich na taśmie? (lista 13 pieśni)

Słuchaczka ze wschodniej Polski

Mam 15 lat. Trafiłem na Wasze audycje surfując po falach radiowych. Bardzo mi się podobały. Można się wiele z nich nauczyć. Dziękuję też za kwartalnik „Wędrowka przez Biblię”. Jest to bardzo pomocny materiał do rozumienia Biblii. Słyszalność jest bardzo

---

***Szukajcie Pana, dopóki można
Go znaleźć,
wzywajcie go, dopóki jest blisko!***

Księga Izajasza 55,6

---

dobra. Wasza stacja jest jedną z najlepiej odbieranych stacji. Pewne trudności napotkałem w poniedziałek na falach średnich. Chciałbym dowiedzieć się w jakich językach nadaje TWR, kiedy i na jakich częstotliwościach.

Nowy słuchacz, nastolatek

Obecnie nie mogę słuchać Waszych audycji i bardzo mi tego brakuje. Tutaj nie ma na to warunków. Kiedy tylko mam czas, czytam Pismo Św. oraz kwartalnik „Wędrówka przez Biblię”, który mi bardzo pomaga rozumieć to, co czytam w Biblii

Mam 40 lat. Pierwsze moje zetknięcie się z treścią Biblii nastąpiło w areszcie śledczym, dzięki koledze, z którym siedziałem w jednej celi. Od momentu, kiedy zacząłem czytać Pismo Św., coś zaczęło się zmieniać w moim życiu. Dowiedziałem się, że Bóg mnie kocha. Z każdej strony Nowego Testamentu przemawiała do mnie miłość, a w niej szansa przebaczenia i zmiany życia.

Gdy trafiłem do Zakładu Karnego, udało mi się zdobyć adres TWR, Impuls Polska. Na początku trochę się krępowałem pisać, było mi wstyd, że piszę z takiego miejsca, i co może o mnie pomyśleć osoba, która będzie odbierać mój list. Ale odważyłem się, mając nadzieję, że znajdę jakąś bratnią duszę. Bóg to sprawił, że moje marzenie się spełniło. Odpisał mi wspaniały człowiek. Jest ze mną w stałym kontakcie prowadząc mnie do Boga i do nawrócenia. Teraz mam pokój i wytrwałość w pokornym znoszeniu mojej kary.

Grzegorz, jestem bardzo wdzięczny Bogu, że chcesz do mnie pisać. Przeprowadziłeś mnie przez trudne chwile. Dzięki Tobie Bóg dał mi dar wiary, pokuty i nadziei. Tak bardzo tego potrzebowałem.

Dziękuję również całej redakcji TWR IMPULS za opiekę nad osobami takimi, jak my, przebywający w ZK. Proszę, nie zapomnijcie o nas.

Słuchacz z Zakładu Karnego

Programy nadawane w czasie zimowym 2007/2008 roku:

"Impuls" TWR Polska nadaje swoje programy codziennie w następujących godzinach i pasmach :

Godzina:	7:15-7:30	16:30 - 17:00 i 18:00 – 18:30	17:00-17:30	21:15-21:30
Miejsce nadawania:	Fale krótkie: 49 m oraz 41 m	Satelita Eutelsat Hotbird-5, platforma cyfrowa, 13 stopni E. "radio mode/s cañ" - kanał TWR Radio".	Fale krótkie: 49 m oraz 41 m	Fale średnie: (215 m)
Poniedziałek:	"Żywa wiara" problemy biblijne, program Ryszarda Tyśnickiego, Mirosława Dulebły i Marcina Kobzy	"Zanim się zdecydujesz" - satelitarna wersja "Wędrówki przez Biblię" program Marka Cieślara, Anety i Marcina Dulebów	"Wędrówka przez Biblię" - pasjonująca podróż przez Pismo Święte z Markiem Cieślarem, Anetą i Marcinem Dulebami	"Kwadrans biblijny" - cała Europa słucha programu biblijnego Henryka Dominika i Marcina Kobzy
Wtorek:	"Słowo Prawdy" - poranny program Ryszarda Tyśnickiego i Marcina Kobzę	"Zanim się zdecydujesz"	"Wędrówka przez Biblię"	Po dokładne informacje o Trans World Radio Polska i naszych programach zapraszamy na naszą stronę internetową: http://www.twr.osw.pl/
Środa:	"Słowo i Życie" - Ryszard Kobus zaprasza do <i>rozważań</i>	"Zanim się zdecydujesz"	"Wędrówka przez Biblię"	
Czwartek:	"Żywa wiara" problemy biblijne, program Ryszarda Tyśnickiego, Mirosława Dulebły i Marcina Kobzy	"Zanim się zdecydujesz"	"Wędrówka przez Biblię"	
Piątek:	"Żywa wiara" problemy biblijne, program Henryka Dominika i Marcina Kobzy	"Zanim się zdecydujesz"	"Wędrówka przez Biblię"	
Sobota:	"Żywa wiara" odpowiedzi na listy, program Marka Zajączkowskiego	"Jest inna droga" – powtórka „Sedna”	"Głos Ewangelii" - program "Głosu Ewangelii" z Warszawy, a zaraz po nim "Droga do Boga" - Józefa Brandysa, program produkowany w studio w Londynie	
Niedziela:	"Głos Ewangelii" - program "Głosu Ewangelii" z Warszawy	"Przy wspólnym stole" ze słuchaczami i ich rodzinami spotyka się Darek Zajączkowski	(16:45-17:00) "Przyjaciele" - program. Po prostu! redakcji Centrum Misji i Ewan gelizacji oraz (17:00-17:30) „Sedno” - program wg Jn Touch Charles'a Stanley'a (prowadzą Anna i Darek Banaszykowie)	

Naszych przykładowych programów mogą Państwo słuchać w systemie Real Audio pod adresem: <http://www.twr.osw.pl/>

Codziennie o dowolnej porze pod adresem <http://www.ttb.org/ttbpol.ram> dostępna jest „Wędrówka przez Biblię”.

Życzymy dobrego odbioru!

Ewentualne zmiany w porach i częstotliwościach nadawania będą podane na antenie w naszych programach oraz na stronie internetowej pod adresem <http://www.twr.osw.pl> - zapraszamy do śledzenia ogłoszeń. Pytania odnośnie aktualnych danych nadawania można kierować do nas listownie. Adres znajduje się na ostatniej stronie.

Rozkład programów na czwarty kwartał 2007

<u>PAŹDZIERNIK</u>	<u>LISTOPAD</u>	<u>GRUDZIEŃ</u>
<i>KSIĘGA ZACHARIASZA</i>	1.11. 12, 8-14	3.12. Wstęp ogólny
1.10. 3, 3-10	2.11. 13, 1-3	4.12. Wstęp ogólny
2.10. 4, 1-3	5.11. 13, 4-9	
3.10. 4, 4-14	6.11. 14, 1-4	
4.10. 5, 1-4	7.11. 14, 5-21	<i>I. KSIĘGA MOJŻESZOWA</i>
5.10. 5, 5-11	<i>KSIĘGA MALACHIASZA</i>	5.12. 1, 1-Wstęp
8.10. 6, 1-3	8.11. 1, 1-3	6.12. 1, 2-8
9.10. 6, 4-12	9.11. 1, 4-8	7.12. 1, 9-25
10.10. 6, 13-15	12.11. 1, 8-13	10.12. 1, 26-2, 3
11.10. 7, 1-6	13.11. 1, 12-2, 2	11.12. 2, 4-25
12.10. 7, 4-7	14.11. 2, 2-9	12.12. 3, 1-7
15.10. 7, 8-11	15.11. 2, 10-15	13.12. 3, 8-24
16.10. 7, 12-8, 3	16.11. 2, 10-15	14.12. 4, 1-26
17.10. 8, 4-13	19.11. 2, 10-15	17.12. 5, 1-6, 8
18.10. 8, 14-23	20.11. 2, 15-17	18.12. 6, 9-7, 5
19.10. 9, 1-8	21.11. 3, 1-3	19.12. 7, 6-8, 12
22.10. 9, 9	22.11. 3, 4-7	20.12. 8, 13-9, 3
23.10. 9, 10-17	23.11. 3, 8-9	21.12. 9, 4-29
24.10. 10, 1-3	26.11. 3, 9-12	24.12. 10, 1-11, 4
25.10. 10, 3-6	27.11. 3, 13-17	25.12. 11, 5-32
26.10. 10, 7-11, 3	28.11. 3, 17-24	26.12. 12, 1-20
29.10. 11, 4-14		27.12. 13, 1-18
30.10. 11, 15-12, 3	29.11. Wstęp ogólny	28.12. 14, 1-24
31.10. 12, 3-7	30.11. Wstęp ogólny	31.12. 15, 1-21

Rozkład programów na pierwszy kwartał 2008

STYCZEŃ

I. KSIĘGA MOJŻESZOWA

1.01.	16, 1-16
2.01.	17, 1-26
3.01.	18, 1-33
4.01.	19, 1-37
7.01.	20, 1-21, 10
8.01.	21, 11-34
9.01.	22, 1-18
10.01.	22, 19-23, 20
11.01.	24, 1-31
14.01.	24, 32-67
15.01.	25, 1-34
16.01.	26, 1-34
17.01.	27, 1-46
18.01.	28, 1-22
21.01.	29, 1-35
22.01.	30, 1-43
23.01.	31, 1-54
24.01.	32, 1-33
25.01.	33, 1-20
28.01.	34, 1-31
29.01.	35, 1-29
30.01.	36, 1-43
31.01.	37, 1-20

LUTY

I. KSIĘGA MOJŻESZOWA

1.02.	37, 21-36
4.02.	38, 1-30
5.02.	39, 1-23
6.02.	40, 1-23
7.02.	41, 1-44
8.02.	41, 45-42, 6
11.02.	42, 7-38
12.02.	43, 1-34
13.02.	44, 1-34
14.02.	45, 1-28
15.02.	46, 1-34
18.02.	47, 1-31
19.02.	48, 1-22
20.02.	49, 1-28
21.02.	49, 29-50, 26

EWANG. MATEUSZA

22.02.	Wprow.
25.02.	1, 1-6
26.02.	1, 7-17
27.02.	1, 18-25
28.02.	2, 1-12
29.02.	2, 13-23

MARZEC

EWANG. MATEUSZA

3.03.	3, 1-12
4.03.	3, 13-17
5.03.	4, 1-3
6.03.	4, 4-11
7.03.	4, 12-22
10.03.	4, 23-5, 2
11.03.	5, 3-4
12.03.	5, 5-7
13.03.	5, 8-9
14.03.	5, 10-12
17.03.	5, 13-16
18.03.	5, 17-20
19.03.	5, 21-22
20.03.	5, 23-30
21.03.	5, 31-32
24.03.	5, 33-42
25.03.	5, 43-48
26.03.	6, 1-4
27.03.	6, 5-8
28.03.	6, 9-10
31.03.	6, 11-12

Nasz adres:

„Impuls” TWR
ul. Kłodnicka 2
PL - 54-217 Wrocław

☎ 0-601 / 400 892   Fax: 0-71 / 351 39 79

e-mail: itwrp@gmx.net

e-mail: itwrp@poczta.onet.pl

Konto: PKO BP IV Oddz. Wrocław 05 1020 5242 0000 2702 0020 4313

Impuls Polska

Redakcja kwartalnika: Marek Cieślak